

» Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu (Mt. 4, 4) «

DUMINICA A 17-A DUPĂ RUSALII

femeia cananeancă

APOSTOL. II CORINTENI 6, 16 -18; 7, 1

Fraților, noi suntem Biserica Dumnezeului Celui viu, precum Dumnezeu a zis: «Voi locui în ei și voi umbla și voi fi Dumnezeu lor și ei vor fi poporul Meu». De aceea, «Ieșiți din mijlocul lor și vă osebiți, zice Domnul» și «de ceea ce este necurat să nu vă atingeți

și Eu vă voi primi pe voi și voi fi vouă tată și veți fi Mie fii și fiice, zice Domnul Atotțiitorul». Având, deci, aceste făgăduințe, iubiților, să ne curățim pe noi de toată întinarea trupului și a duhului, săvârșind sfințenia întru frica lui Dumnezeu.

EVANGHELIE. MATEI 15, 21 - 28

În vremea aceea a venit Iisus în părțile Tirului și ale Sidonului. Și, iată, o femeie canaaneancă, din acele ținuturi, ieșind striga, zicând: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David! Fiica mea este rău chinuită de diavol. Iisus însă nu i-a răspuns niciun cuvânt; și, apropiindu-se, ucenicii Lui Îl rugau, zicând: Dă-i drumul, că strigă în urma noastră. Iar El, răspunzând, a zis: Nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui

Israel. Iar ea, venind, s-a închinat Lui, zicând: Doamne, ajută-mă! El însă, răspunzând, i-a zis: Nu este bine să iei pâinea copiilor și s-o arunci câinilor. Dar ea a zis: Da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor lor. Atunci, răspunzând, Iisus i-a zis: O, femeie, mare este credința ta; fie ție după cum voiești! Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela.

TÂLCUIRI

Uneori Dumnezeu își amână mila ca să cearnă în noi smerenia

Domnul Iisus Hristos a venit nu ca să strice legea, ci să o plinească, așa cum spunea în Predica de pe Munte (Mt. 5,17), arătând că rânduielile date de Dumnezeu prin Moise sunt nu doar pentru israeliți ci pentru întreaga lume, fiindcă toți oamenii sunt fii iubiți ai lui Dumnezeu. Tot la fel, mila Domnului nu se rezumă la poporul ales. Așa se face că a vindecat, la rugămintea locuitorilor din Capernaum, pe sluga unui centurion roman (Mt. 8, 6-13), iar alături de nouă leproși iudei, pe un samarinean (Lc. 17, 11-19), iar altădată pe doi demonizați din ținutul de dincolo de Marea Galileii (Mt. 8, 28-34). Minunea vindecării fiicei unei femei de alt neam, care este subiectul Evangheliei acestei duminici, are loc între prima (Mt. 14, 15-21), respectiv a doua înmulțire a pâinilor (Mt. 15, 32-39), două mo-

mente în care Iisus își arată dragostea față de toți cei strânși la El împlinind grija cea mai elementară față de cei iubiți, dându-le „pâinea cea de toate zilele”. Dar dragostea Sa neobișnuită, deși este gratuită, nu e pe degeaba, fiindcă îi hrănește pe cei care ei înșiși au avut dorința de a veni să-L cerceteze. Tot astfel, vindecând pe fiica femeii canaanece, caută mai întâi să vadă credința mamei. În afară de Simon Canaaneul (Mt. 10,4) sau „Zelotul” (Lc 6,15), cel de-al unsprezecelea Apostol al Domnului, femeia amintită de Sfântul Matei este singura persoană asociată în Noul Testament cu Canaanul, numele cel vechi al Țării Sfinte, înainte de locuirea sa de către evrei. Termenul de canaanean era sinonim cu „păgân”, fiind pentru evrei, ca și mai cunoscutul samarinean, ceva de evitat. Marcu spune despre această femeie că „era păgână, de neam din Fenicia Siriei” (Mc. 7,26), însă cum Domnul devenise cunoscut în întreaga regiune pentru cuvintele și faptele

Femeia cananeancă

Sale, vestea despre puterea Sa ajunsese și la păgânii care constituiau un procent mare din populația nordului Țării Sfinte. Din felul cum se adresează lui Iisus, este de înțeles că femeia, deși de alt neam, cunoștea măcar în parte așteptările mesianice ale israeliților și credința lor, numindu-L pe Mântuitorul de două ori „Doamne” și o dată „Fiul lui David”, adică indirect „Mesia” sau „Hristos”.

Curtoazia canaaneencei însă nu pare să-L impresioneze pe Mântuitorul prea ușor, fiindcă ea însăși I se adresează cu insistență de două ori, la care se adaugă și intervenția ucenicilor o dată, dar Iisus întârzie să-și facă milă cu ea. Prima dată, la strigătul ei ca să o miluiască, nici nu răspunde, pare că o ignoră cu totul, ca una de alt neam. Ucenicii se tulbură de strigătele ei și Îi cer Domnului să-i dea drumul, adică Îl roagă să îi împlinească aceleia rugămintea numai fiindcă insistă făcând mult zgomot, ceea ce aduce aminte de pilda judecătorului nedrept și a insistentei văduve (Lc. 18, 1-8). Abia atunci Iisus le spune că „nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel”, prin aceasta plasându-Se strict în limitele tradiției evreiești care considera că aproapele, cel față de care ești dator să faci bine, este numai cel de același neam. Artificiala Sa atitudine revelează strident imperfecțiunea tradiției care, înțelegând greșit spiritul legii lui Moise, nu ține cont de durerile și necazurile celor considerați necredincioși.

Între timp, femeia insistență îi ajunge din urmă și se închină înaintea Domnului, repetând: „Doamne, ajută-mă”, dar primește la rândul ei refuzul Domnului care sună de-a dreptul a insultă: „Nu este bine să iei pâinea copiilor și s-o arunci câinilor”. Urmând aceeași tradiție cu complexe de superioritate, potrivit căreia cei alt neam erau numiți în batjocură „câini”, adică oameni spurcați, Mântuitorul intră totuși în dialog cu femeia, tot de pe poziția de superioritate reclamată de farisei, saduchei și mai-marii templului. E de amintit că aceștia, atunci când L-au adus pe Iisus la judecata procuratorului Pilat, nu au intrat în pretoriu, „ca să nu se spurce, ci să mănânce Paștile” (Ioan 18,28), considerând că simplul contact cu cel de alt neam îi întinează, nu însă și condamnarea pe nedrept la moarte a cuiva. De fapt, în exprimarea Lui față de canaaneancă se întrevede un soi de tandrețe, deși poate acest cuvânt ne tentează să îl socotim aproape batjocură, fiindcă nu spune „kynois”, câinilor, cum se traduce în Biblia românească, ci de fapt „kynariois”, cățelușilor. Altă dată Domnul, vorbind despre comorile credinței, spunea: „Nu dați cele sfinte câinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcându-se, să vă sfâșie pe voi” (Mt. 7,6), arătând că e bine ca tot ceea ce avem valoros să fie folosit ca atare. Dar Mântuitorul, Care nu a insultat vreodată pe cineva, ci cel mult S-a adresat critic față de farisei, saduchei și toți cei care împlineau legea numai de fațadă, de fapt nu Își arată aici disprețul față de femeia aflată în mare necaz, ci o provoacă să-și descopere smerenia și credința. Femeia canaaneancă nu doar că este foarte insistență (lucru „firesc” la vreme de mare necaz), precum și smerită (neschițând nici o umbră de resentiment la jignirea ce i s-ar fi adus), ci totodată deosebit de inteligentă. Asemenea unui interlocutor pe măsură în discursurile oratorice grecești, ea se folosește de „arma” verbală a oponentului pentru a câștiga ceea ce își dorește cu ardore. „Da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărâmiturile ce cad de la masa stăpânilor lor”, îi răspunde ea demonstrându-I la nivelul aceleiași logici „naturale” invocate de Mântuitorul că și cei necredincioși se pot „strecura” la masa Împărăției lui Dumnezeu, asemenea cățeilor care sunt tolerați și primesc resturi de la stăpâni, potolindu-și astfel foamea.

Abia acest răspuns găsește ecou pozitiv la Domnul. Astăzi, dacă cineva s-ar adresa cu vocativul „femeie” ar părea că este ușor vulgar, dar acel cuvânt în

vechime avea o însemnătate cu totul pozitivă. Mai mult, Iisus o privește în mod evident cu admirație, exclamând: „o, femeie, mare este credința ta!”. Acolo de fapt țintise Domnul. Credința depășește barierele neamului și legii. Și pe slujitorul centurionului roman El îl vindecase fiindcă „nici în Israel n-am aflat atâta credință” (Lc. 7, 9), în timp ce prin contrast, până și pe ucenicii Săi îi muștră numindu-i „puțin credincioșilor” atunci când se sperie de furtuna pe mare (Mt. 8,26), dar și când uită să ia pâine cu ei (Mt. 16,8). În consecință, marea credință a femeii canaanence are ca rezultat împlinirea rugăminții, anume vindecarea cuiva chiar și în absența acestei persoane.

Atunci când cineva ne cere ajutor, din păcate nu întotdeauna suntem dispuși să îi răspundem. Dumnezeu și-a amânat mila față de femeia oropsită ca să descopere altora mărgăritarele sufletului ei. Dar noi

amânăm pe diverse motive personale sprijinul nostru, iar dacă ne și găsim argumente pentru a ne arăta „neputința”, atunci ni se pare că suntem justificați în fața conștiinței. Adesea tocmai noi, care ne socotim credincioși, suntem tentați să spunem că întâi trebuie să-i ajutăm pe cei de același neam sau de o credință și, dacă ne mai rămâne ceva, poate mai sprijinim și pe alții. Poate că avem dreptate, fiind noi înșine prea neputincioși pentru a ajuta pe mulți. Și totuși, e bine să nu închidem ochii, ignorând pe cei altfel decât noi. Dacă avem oroare de câinii nepoftiți care adulmecă pe la mese, să nu uităm să hrănim cu fărâmituri măcar pe cățelușii care așteaptă semnul nostru de bine. Nu se știe când ne-am putea afla noi înșine în postura să cerem ajutorul străinilor și să fim surprinși că nu se milostivesc defel de noi.

Protos. Ioan Dumitru Popoiu

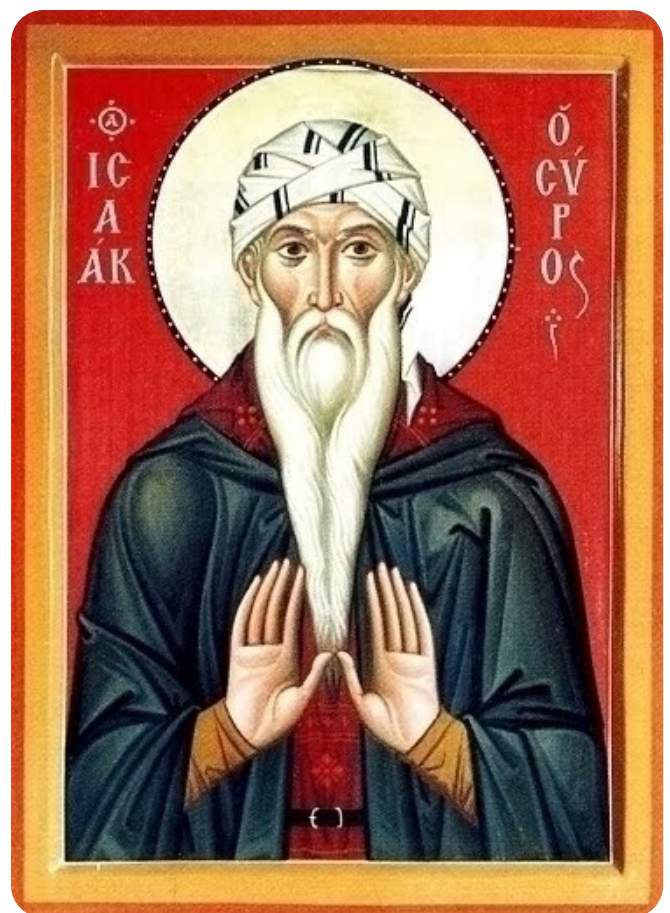
CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

Despre trebuința de a nu urî pe păcătos, ci de a plânge și de a se ruga pentru el

Să nu urăști pe păcătos; căci toți purtăm câte o vină; și dacă pentru Dumnezeu te pornești împotriva lui, plângi pentru el. Dar pentru ce să-l urăști? Păcatul din el urăște-l, iar pentru el roagă-te, ca să te asemeni cu Hristos, care nu se mânie împotriva celor păcătoși, ci se ruga pentru ei. Nu vezi cum a plâns El pentru Ierusalim? Dar și noi în multe chipuri suntem batjocoriți de draci. Și de ce să urâm pe cel ce s-a batjocorit ca și noi, de dracul, care și pe noi ne-a batjocorit? Și pentru ce, frate, să urăști pe păcătos? Oare pentru că, după a ta părere, nu este drept? Dar unde este dreptatea ta, dacă nu ai dragostea? De ce n-ai plâns mai bine pentru el? Ba, tu l-ai și gonit. Cu neștiință se mânie unii, deși socotesc că deosebesc faptele păcătoșilor.

Fii vestitor al bunătăților lui Dumnezeu pentru ca te călăuzește pe tine, care ești nevrednic, și pentru că ești mult dator, și nu scoate dreptul Său de la tine! Și, în locul lucrurilor mici pe care le faci, îți dăruiește cele mari. Să nu numești pe Dumnezeu „drept”, căci nu dreptatea Lui se vede în faptele tale. Și, dacă David Îl numește pe El drept, Fiul Lui ne-a arătat că El este mai degrabă bun și blând. „Este bun, zice, cu cei răi și necinstitori” (Lc. 6, 35). Cum Îl numești „drept, când citești în capitolul despre plata lucrătorilor: „Prietene, nu te nedreptătesc, ci voi să dau acestuia de pe urmă

ca și ție. Dacă ochiul tău este rău, Eu sunt bun” (Mt. 20, 13-45)? Și cum numește iarăși omul pe Dumnezeu „drept, când aude în capitolul despre fiul risipitor,

Sf. Isaac Sirul

care a cheltuit bogăția în petreceri, cum numai pentru pocăința ce-a arătat-o tatăl a alergat și a căzut pe grumazul lui, și i-a dat stăpânire peste toată bogăția lui? Nimeni altul n-a spus acestea despre El ca să ne îndoim în El, ci însuși Fiul Lui a mărturisit acestea despre El. Unde e dreptatea lui Dumnezeu când, noi păcătoși fiind, Hristos a murit pentru noi? ar dacă aci ni Se arată milostiv, să credem că nu primește schimbare în privința aceasta.

Să nu ne fie nouă să cugetăm vreodată această neglegiure, ca să spunem că Dumnezeu este nemilostiv. Căci nu Se schimbă Dumnezeu în ceea ce e propriu lui Dumnezeu ca morții și nu dobândește ceva ce nu are, nici nu pierde ceea ce are, nici nu primește vreun adaos ca făpturile. Ci ceea ce are Dumnezeu dintru început va avea și are pururea până la sfârșitul fără

de sfârșit, precum a spus fericitul Chiril în tâlcuirea Facerii. „Teme-te, zice, de El din dragoste, și nu din pricina numelui aspru ce I se dă. Iubește-L ca unul ce ești dator să-L iubești; și nu numai pentru cele ce ți le va da, ci și pentru cele ce le-am primit, și pentru lumea aceasta pe care a făcut-o pentru noi. Căci cine ar putea să-L răsplătească pe El ? Unde este răsplătirea Lui în faptele noastre? Cine L-a înduplecat pe El la început să pe zidească? Și cine Îl roagă pentru noi când suntem nerecunoscători? Iar când nu eram, cine a trezit trupul nostru la viață? Și, iarăși, de unde vine înțelegerea cunoașterii în țarină?”

Sf. Isaac Sirul, Cuvinte despre nevoiță
Filocalia X, pag. 254 – 256, ed. Humanitas 2017

CÂNȚAȚI DOMNULUI TOT PĂMÂNTUL

Sărbătoarea aducerii moaștelor sfântului Ignatie

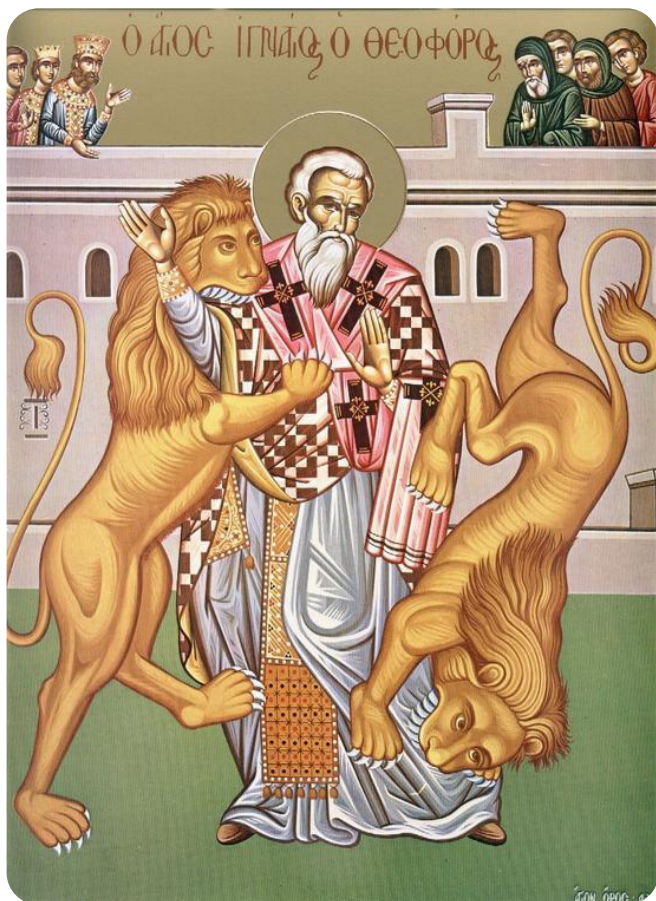
Teoforul

Condac, Glasul 4

De la Răsărit astăzi te-ai înălțat și toată făptura ai luminat-o cu învățăturile Mirelui, Celui Împodobit de Dumnezeu, purtătorule de Dumnezeu, Sfinte Sfințite Mucenice Ignatie.

Tropar, Glasul 4

Și părtaș obiceiurilor și următor scaunelor Apostolilor fiind, lucrare ai aflat, de Dumnezeu insuflată, spre suirea privirii la cele înalte. Pentru aceasta, cuvântul adevărului drept învățând și cu credința răbdând până la sânge, Sfințite Mucenice Ignatie, roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Sf. Ignatie Teoforul

GÂNDUL ZILEI

Nimic nu este pierdut cât timp credința e în picioare, cât sufletul nu abdică și capul se ridică din nou.

PR. ARSENIE PAPACIOC